

Kontakt

december 2022 –
januari 2023

Lied 997: En vele duizenden, ontheemd...

En vele duizenden, ontheemd, gevlucht uit eigen land,
beducht voor tirannie, geweld, voor dood, voor moord en brand;
genade Heer, hoor ons gebed, zie deze wereld aan!

Ons mensenhart vol wrevel, drift; de harde hand die slaat,
een straat in redeloze strijd, de macht lijkt aan het kwaad;
genade Heer, hoor ons gebed, zie deze wereld aan!

En binnen heerst de bitt'ere twist, het woord wordt tot verwijt,
dit huis bood eens geborgenheid, verhult nu schaamte en nijd;
genade Heer, hoor ons gebed, zie deze wereld aan!

O God, uw groot begrijpend hart kent onze angst en pijn;
genees de zieke wereld weer, zodat zij goed zal zijn.
Genade Heer, hoor ons gebed, zie deze wereld aan!

MEDITATIE

Geduld (Lucas 1)

Zacharias moet in veel opzichten geduld hebben. Aan het begin van het hoofdstuk wordt verteld dat deze priester en zijn vrouw Elisabeth op hoge leeftijd nog geen kinderen hebben.

Om in de tempel het reukoffer te mogen brengen moest je afdeling aan de beurt zijn en je moest door het lot worden uitgekozen. Hierop heeft Zacharias lang moeten wachten en nu mocht hij na het offer de toegestroomde mensen zegenen.

Maar als de engel Gabriël aankondigt dat Elisabeth zwanger zal worden en een zoon zal baren, kan hij dat niet geloven. Daarom moet hij opnieuw geduld hebben: hij kan niet spreken tot de geboorte van zijn zoon.

De mensen buiten worden ongeduldig en moeten na het lange wachten zonder de priesterzegen naar huis, maar Zacharias wordt gezegend met een zoon die Israël tot God zal brengen.

Als Elisabeth zwanger wordt zegt ze: *"De Heer heeft naar mij omgezien"*.

Die uitspraak verklapt bijna de naam Johannes die pas in het gelezen gedeelte wordt genoemd. Johannes betekent *Jahweh is genadig*.

Daarmee begint ook de lofzang van Zacharias: God heeft zich over zijn volk ontfermd.

Veel in zijn lofzang verwijst naar het geduld van God en waardoor dat wordt veroorzaakt. De profeten verkondigden het: God is barmhartig en heeft een verbond gesloten met Abraham. Hij houdt zich daar altijd aan, ook al heeft Zijn volk hem regelmatig verlaten. Johannes zal een profeet genoemd worden, die het stralende licht uit de hemel aankondigt.

God heeft oneindig veel geduld met ons. Net als het volk Israël willen we ons iets voorstellen bij God. In het Oude Testament wordt op vele manieren benadrukt dat Hij niet zichtbaar is, maar dat Zijn Geest werkt.

Die is bijvoorbeeld bij Mozes zichtbaar in een brandende braamstruik. Wanneer God aan Elia verschijnt is dat niet in de storm of het vuur, maar in de stilte. Zo kunnen ook wij Zijn aanwezigheid ervaren in de stilte van het persoonlijk gebed.

Waar komt dan toch het beeld vandaan van een oude man met een baard? Misschien van het bezoek dat God brengt aan Abraham vergezeld van twee engelen en Hij de geboorte van Izaäk aankondigt, ook een zoon voor twee oude mensen die daarvoor lang geduld moesten hebben.

Zo groot is Gods geduld met ons dat Hij voor mensen zichtbaar wordt in het kind in Bethlehem, Jezus, Zijn Geest in mensengedaante.

Hij wordt het licht van de wereld genoemd. Licht en dag zijn in de Bijbel vaak symbool voor de aanwezigheid van God en nacht en donker het symbool voor Zijn afwezigheid. In het lied *'Nu daagt het in het oosten'* (lied 444): *'De zonne voor wier stralen, het nachtelijk duister zwicht, en die zal zegepralen, is Christus, 't eeuwig licht!'*

Reden genoeg dus voor een feest als we Kerstfeest vieren.

Hoeveel geduld hebben wij? Niet zo veel, vrees ik. Zeker in deze tijd na corona en nu met de inflatie en energiecrisis. Er is merkbaar weinig geduld met andersdenkenden. Bij een klein deel van de bevolking leidt het tot agressiviteit met verwerpelijke gevolgen.

Jacobus roept in hoofdstuk 5 op tot geduld, geduld voor de komst van de Heer en geduld met elkaar. *'De Heer is liefdevol en barmhartig'*. Liefdevol en barmhartig, eigenschappen om na te streven in het licht van Kerstmis.

Henk Hoogendoorn

Vanuit de 'pastorie'

Nu Advent begonnen is kijken we vooruit. Waar mogen we naar uitzien? Wat brengt de toekomst ons? Er liggen een hoop uitdagingen. In de samenleving. En in de kerk. Dat mag best onzeker voelen, of druk, of een ander gevoel geven. Feit is dat we niet met z'n allen gewoon kunnen voortkabelen. Daarvoor vraagt de tijd teveel om heroverwegingen van hoe we dingen doen en om keuzen wat we belangrijk vinden voor de toekomst. Die toekomst is aan onze kinderen en jongeren, maar aan ons allemaal net zo goed. Want onze tijd op aarde staat in het teken van de eeuwigheid. Niet voor niets is de verwachting van Advent altijd dubbel: een verwachting van de geboorte van het Kerstkind, én de verwachting van de terugkomst van Jezus. We leven dus nú te midden van de verwachting van iets dat in het verleden is gebeurd en iets dat in de toekomst staat te gebeuren. Jezus kwam en Jezus komt. En samen met Jezus gaan we de uitdagingen van deze tijd aan. Misschien vraag je je af waar we moeten beginnen. Of maakt het je onrustig omdat er van alles schreeuwt om topprioriteit. Juist in het perspectief van de eeuwigheid, levend te midden van de geboorte en terugkomst van Jezus, is het belangrijk het hoofd koel te houden. Dat betekent niet dat we de urgentie niet hoeven te voelen. De vraag is alleen wat je met die urgentie doet.

Ik moet denken aan het Bijbelverhaal van de tien meisjes, de vijf dwaze en de vijf wijze. Waarvan er vijf niet opletten en vijf wel (Mattheüs 25: 1-13). Er gaat iets dreigends uit van dit verhaal, lijkt het. Maar het verhaal vraagt vooral om onze aandacht, onze blijvende aandacht, voor de urgentie waarmee we op moeten komen voor onze toekomst. Voor onze waarde-volle toekomst. In alles wat er gebeurt staan waarden op het spel. Hoe willen we met elkaar, met de aarde, en met de kerk omgaan? In onze neiging om van alles aan te pakken, of in de weerstand te schieten, of zelfs boos te worden, is het goed om vooral te bidden. Bidden is aandacht schenken aan de waarden van ons geloof. Aandacht schenken aan God. Bidden is voedsel voor de ziel. Om niet in paniek of in de stress te raken om alles wat lijkt te dringen. En tege-

lijkertijd te voelen dat het menens is. Zoals het overigens altijd menens was. Het verhaal van de tien meisjes vertelt daar al over. Dus wat dat betreft is er ook niets nieuws onder de zon.

In het perspectief van de eeuwigheid worden onze uitdagingen in kerk en samenleving niet minder urgent, maar wel minder (op)dringend. En blijven we gevoed worden door de waarden van ons geloof, door God. En blijven we overeind.

Ik wens ons een waardevolle, voedingsrijke en aandachtsvolle Advents- en Kersttijd toe, en Gods zegen en nabijheid in het nieuwe jaar.

ds. Otto Grevink

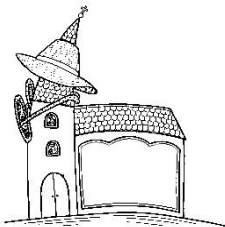
ZINGEN BIJ HET HARMONIUM IN ELZENHOVEN

U kunt komen meezingen bij het harmonium en wel op de **donderdag 8 en 22 december; 5 en 19 januari; 2 februari** om **10.30 uur** tot ongeveer 11.00 uur **in het restaurant** van Elzenhoven. Van harte welkom!

Henk Hoogendoorn

INLOOPOCHTEND

Op de **woensdagen 7 december en 4 januari** bent u weer van harte welkom op onze maandelijkse koffieochtend. Vanaf **10 uur** staat de koffie klaar, iedereen is van harte welkom om lekker bij te praten over de dingen van alle dag en elkaar gelukkig nieuwjaar te wensen.

Het koffieteam

EEUWIGHEIDSZONDAG 20 NOVEMBER 2022

Bijeenkomst om een geliefde te herdenken

Nu het herfst is, voelen veel mensen wat en wie we missen. Een kaarsje aansteken, juist wanneer het steeds donkerder wordt, past daarbij. We hebben dat ook met elkaar gedaan op zondag 20 november in onze kerk. Rondom de gedachtenis van gemeenteleden die in het afgelopen jaar zijn overleden, en die we bij name en met familie noemen. Rondom het gedenken van mensen die lijden, en kinderen in het bijzonder. Rondom het herinneren van hen die vanwege hun geloof vervolgd worden. En rondom onze eigen persoonlijke gedachtenis, waarvoor we zelf een kaarsje kunnen aansteken.

Eeuwigheidszondag, of Zondag van de Voleinding. De combinatie van de woorden eeuwigheid en voleinding raakt mij. Eeuwigheid kwalificeert de voleinding, het maakt duidelijk wat voleinding betekent. Voleinding zou je kunnen lezen als een deftig woord voor 'het zit erop', 'de klus is geklaard'.

Nu gaat het in het christelijk geloof volop over het gewone leven van alledag. De Bijbel kwalificeert dit alledaagse leven als schepping. Als geschenk van de Schepper, de bron en bestemming van het leven. Elk leven heeft een begin en een einde. God geeft ons mensen tijd van leven. Juist de begrenzing van de tijd maakt onze levensdagen en -jaren zo kostbaar. *Daarom:*

*Zou ik niet van harte zingen
Hem die zozeer mij verblijdt?
Want ik zie in alle dingen
niets dan zijn genegenheid.*

*Is de hartslag van het leven
niet de liefde van de Heer?
Liefde draagt hen meer en meer,
die in dienst van Hem zich geven.*

*Alle dingen hebben tijd,
maar Gods liefde eeuwigheid.
(Lied 903 in Liedboek. Zingen en bidden in huis en kerk)*

Tijdens de herdenkingsbijeenkomst werden de namen van overledenen genoemd en werd daarna een lied gezongen. In onze gemeente waren dat:

Henk Braspenning, overleden op 12 april 2022 in de leeftijd van 86 jaar - Lied uit EB 357 *'Vreugde, vreugde, louter vreugde'*. Ook werd er nog een gedicht voor de overledene voorgedragen en het (algemene) gedicht *'De mensen van voorbij'*.

Aly Louwerse, overleden op 19 mei 2022 in de leeftijd van 92 jaar - Lied 886 *'Abba Vader'*.

Rina van Gijzel-Rosenbrand, overleden op 15 september 2022 in de leeftijd van 91 jaar - Psalm (OB) 73: 12 *'Zal dan gedurig bij U zijn'*.

Nellie Westerink-Van Loon, overleden op 15 oktober 2022 in de leeftijd van 92 jaar - Psalm 68:10 (oude berijming) *'Ge-loofd zij God met diepst ontzag!'*

Liturgie

Onze eigen predikant, ds. Otto Grevink leidde de dienst. De cantorij verleende haar medewerking. Door Marjanne Dekkers werd een liedtekst over *'De mensen die we missen'* (Sela) voorgelezen. Er werd door de nabestaanden een kaars aangestoken en het kruisje werd opgehaald bij het gedenkbord en gelegd bij de kaars. Er werden ook nog 2 kaarsen aangestoken:

- Voor alle mensen die geestelijk of lichamelijk lijdten;
- Voor vervolgte christenen en voor hen die voor hun geloof gestorven zijn.

Voor alle aanwezigen was er daarna de mogelijkheid om een kaars aan te steken.

De schriftlezing was uit Psalm 121 (een pelgrimslied). Een lied niet alleen voor het einde van het leven, maar voor de hele weg van je leven.

Pelgrimslied: pelgrimage, zie bijvoorbeeld (pelgrims)wandelingen, zoals naar Santiago de Compostella.

Het gaat niet om doel, maar de weg. Net als ons hele leven. Niet in teken van ooit dood gaan. Ieders levensweg is een geestelijke weg.

Geloof is een weg, die je hele leven mag gaan. Deze weg hoef je niet alleen te gaan. Pelgrimage: ergens vandaan gaan en je komt ergens aan (in psalm: tempel = ontmoetingsplaats met God). God wil betrokken zijn bij onze levensweg.

Gedenkorden in kerk.....niet alleen bij overlijden. Maar ook van doop, huwelijk en belijdenis....momenten van je levensweg. De lijn van de weg van je leven, gaat door tot in eeuwigheid. God gaat met je mee.

Gedicht: 'U kent mij, U doorgrondt mij' (bij Psalm 139:1)

*Te weinig hebben we echt gesproken
hoeveel we ook hebben afgepraat
te veel gewoon voor lief genomen.
Alles leek er toen voor altijd te zijn
gewerkt hebben we, geleefd
gewoon, de mooiste dagen door.*

*En nu ik naar de stilte luister
hoor ik steeds de woorden
fluister ik de zinnen die
ik je te weinig heb gezegd.*

*Laat de Ene er toch zijn
de God die jouw gebeden hoorde
die je stilte begreep en
wist wat je te zeggen had.*

*Laat de Ene er toch zijn
en jou liefhebben zoals jij mij
zolang hebt liefgehad.*

Ds. Werner Pieterse

Henk Spuijbroek

Kerst als kerkelijke twistappel

Wellicht verwachten we dat de christelijke kerk van meet af aan het geboortefeest van haar Heere gevierd heeft. Niets is minder waar. De eerste berichten dat het kerstfeest gevierd werd, dateren pas uit de vierde eeuw.

Daarentegen vierde de kerk vanaf de eerste eeuw al wel jaarlijks de opstanding van Christus, waarbij aanvankelijk nog wel stevig gediscussieerd werd over de datum van het paasfeest. Christus' opstanding stempelde overigens ook het weekritme: de gemeente kwam samen op de eerste dag van de week (de zondag), omdat de Heere op die dag opstond uit de dood. Naast het paasfeest kende de christelijke kerk de eerste drie eeuwen geen andere jaarlijkse dagen waarop heilsfeiten gevierd werden.

In de derde eeuw ontstaat in de kerk van Alexandrië (Egypte) het Epifaniefeest, een feest waarin zowel Christus' geboorte als Zijn eerste optreden (doop in de Jordaan, bruiloft te Kana) gevierd werd. Dit feest vond plaats op 6 januari, de dag waarop de Egyptenaren de maagdelijke geboorte van de zonnegod Aion vierden. Epifanie, wat letterlijk 'verschijning' betekent, was dus een verchristelijking van een heidens feest. Tot op de dag van vandaag viert men in de Oosters-Orthodoxe Kerk –en in landen waar deze kerk domineert– op 6 januari het kerstfeest.

25 december

De kerk in het Westen ging ertoe over om op 25 december het geboortefeest te vieren. Dit gebeurde voor het eerst in Rome in het jaar 336 of 354 (over het exacte jaar bestaat geen duidelijkheid).

Nu geven Mattheüs en Lukas, de twee evangelisten die het geboorteverhaal van Christus vermelden, geen informatie over de dag waarop de Heere geboren werd. Hoe is de kerk dan aan de datum van 25 december gekomen?

Daarover bestaan diverse theorieën, waarvan ik de twee belangrijkste noem. De eerste stelt dat kerkvaders al in de derde eeuw probeerden te berekenen op welke dag Christus geboren werd. Uitgangspunt was de gedachte dat de wereld op 21 maart geschapen was en dat de zon op de vierde dag, dus 25 maart, geschapen was. Nu wordt Christus in Maleachi 4:2 getypeerd als de 'Zon der gerechtigheid' en Johannes noemt Hem 'het Licht der wereld' (Joh. 8:12; 9:5). Op grond daarvan stelden kerkvaders

dat de Heilige Geest op 25 maart de Zon der gerechtigheid verwekt heeft in de maagd Maria. Reken daarbij negen maanden zwangerschap en je komt uit op 25 december.

Volgens de tweede theorie zou het kerstfeest op 25 december ontstaan zijn door een verchristelijking van de feestdag die de Romeinen rond de winterzonnepunt hielden voor hun zonnegod Saturnus. De geboortedag van de onoverwinnelijke zonnegod werd voor christenen de geboortedag van de Zon der gerechtigheid.

Over de exacte herkomst van het kerstfeest bestaat dus geen zekerheid. Het is wat voorbarig om ervan uit te gaan dat het feest (enkel) een puur heidense oorsprong heeft.

Dat het kerstfeest in de eerste helft van de vierde eeuw ontstond en razendsnel in heel de christelijke kerk populair werd, zal mede samengehangen hebben met de strijd tegen de dwaling van Arius. Tegenover diens ontkenning van Christus' godheid ging de kerk juist de geboorte van God in het vlees uitbundig vieren.

Ook breidde het feest zich uit en werd in de weken na Kerst stilgestaan bij gebeurtenissen uit het kerstevangelie. De westerse kerk nam daarbij het epifaniefeest over van de oosterse kerken, met dit verschil dat op 6 januari niet Christus' geboorte centraal stond maar de aanbidding door de wijzen, de doop door Johannes en de bruiloft te Kana.

Sindsdien werd op 25 december vooral Christus' vernedering benadrukt en op 6 januari zijn koninklijke heerschappij. Kerst betekende het begin van het lijden van de Heiland op aarde, maar in de kerstperiode werd ook gevierd dat Hij als God en Mens naar de aarde was gekomen om als Koning de zonde en de dood te overwinnen.

Reformatie

Tijdens de middeleeuwen waren de christelijke feestdagen, dus ook Kerst, vermengd met allerlei heidense gewoonten en gebruiken. Dat was een belangrijke reden waarom de Reformatie afwijzend stond tegenover de viering van het kerstfeest. Vaak werd onderstreept dat God geboden heeft zes dagen te arbeiden en de zevende dag te rusten; het onderhouden van christelijke feestdagen was dus geen goddelijk gebod.

Niet alle gereformeerden waren even vastberaden en principieel tegen de kerstviering gekant. Guillaume Farel wees de viering als menselijke instellingen resoluut van de hand. Maar Johannes Cal-

vijn was geen principieel tegenstander, zolang de vieringen maar gevrijwaard waren van on-Bijbelse elementen en van bijgeloof. Toen de Geneefse overheid besloot de feestdagen af te schaffen, preekte Calvijn op de zondag vóór Kerst over Christus' geboorte.

Nederland

In de Nederlanden was men aanvankelijk tegen het vieren van het 'in een vuile webbe van heidens bijgeloof gesponnen kerstfeest'. De Dordtse synode van 1574 maande de kerken de kerstviering af te schaffen en –geheel in lijn met Calvijn– de zondag vóór Kerst te preken over de geboorte van Christus. Tevens moest men het volk onderwijzen waarom deze feestdag niet langer onderhouden werd.

Het bleek niet eenvoudig om het kerstfeest af te schaffen. De wereldlijke overheid verzette zich er dikwijls tegen. En waar de kerstfeestviering wel werd afgeschaft, zochten velen daarvoor in de plaats onchristelijk vermaak of gingen bij de rooms-katholieken ter kerke. Dat was natuurlijk niet de bedoeling van de Dordtse synode. De synode van 1578, die eveneens in Dordrecht gehouden werd, herriep het besluit van haar voorgangster; de gemeente moest vermaand worden 'den onnutten ende schadelicken ledichganck in een heylighe en de profytelicke oeffeninghe' te veranderen. Dit besluit werd herhaald door de nationale synoden van Middelburg (1581) en 's-Gravenhage (1586).

Het kwam dus niet uit de lucht vallen dat de Dordtse Synode uit 1618/1619 in artikel 67 van haar kerkorde opnam dat naast de zondag 'oock den Christ-dagh (...) met den navolghenden dagh' onderhouden diende te worden. Die 'navolghenden dagh', dus de tweede kerstdag, is overigens een protestantse uitvinding.

Dat diverse synoden steeds opnieuw uitspraken dat met Kerst kerkdiensten belegd dienden te worden, duidt erop dat er binnen de Gereformeerde Kerk verzet bleef bestaan tegen het vieren van de kerstdag.

Ook in de 17e eeuw bleef het een twistappel. De voorman van de Nadere Reformatie, Gisbertus Voetius (1589-1676), keerde zich tegen de kerstfeestviering, maar ter wille van de lieve vrede preekte hij dan wel. Veel feller was de tegenstand van zijn leerling Jacobus Koelman (1632-1695). In woord en geschrift hamerde deze er voortdurend en uitermate fel op dat de christelijke feesten menselijke instellingen waren die noch in de Schrift noch door de apostelen geboden zijn. De feestdagen zouden een deva-

luatie van de sabbatsviering betekenen. Bovendien vond Koelman het onderhouden van feestdagen joods, heidens en rooms. Het verzet mocht niet baten: rond 1700 was de kerkelijke kerstviering algemeen gebruikelijk. Op eerste kerstdag werden drie kerkdiensten gehouden, op tweede kerstdag twee, waarbij er 's avonds een kerstzangfeest gehouden werd.

Negentiende eeuw

De aanvaarding van de kerkelijke kerstfeestviering betekende niet dat er sindsdien geen vraagtekens meer bij geplaatst zijn. In de 19e eeuw waren de afgescheiden kerken verdeeld: aanvankelijk domineerden de tegenstanders van de viering van christelijke feestdagen, waarvoor ze bezwaren aandroegen die al in de 16e en de 17e eeuw klonken. Zo kon het gebeuren dat op de eerste kerstdag van 1835 de ramen van de gereformeerde pastorie in Almkerk gewassen werden. De plaatselijke predikant, G. F. Gezelle Meerburg, had zijn dienstbode daartoe opdracht gegeven om zo de buitenwereld op de hoogte te brengen van zijn aversie tegen de menselijke en roomse instelling van de kerstfeestviering. In 1836 sprak de synode van de afgescheiden kerken uit dat de mensen niet verplicht mochten worden tot het vieren van de 'zoogenaamde feestdagen' en dat men alleen de zondag diende te heiligen. Een jaar later werd artikel 67 uit de Dordtse Kerkorde dan ook in die zin gewijzigd. Maar de kerkelijke vergadering sprak ook uit dat waar men met Kerst niet hoefde te werken, kerkenraden er goed aan deden te zorgen dat het kerkvolk deze dag stichtelijk doorbracht. Die aanvullende bepaling bleek in de praktijk aangegrepen te worden om met Kerst gewoon kerkdiensten te blijven houden.

Op den duur kregen de voorstanders van de kerstfeestviering binnen de afgescheiden kerken de overhand. Zij waren van mening dat het onderhouden van de kerstdag een goede traditie was die niet voor niets door de 17e-eeuwse Dordtse Synode werd voorgeschreven. De oorspronkelijke bepaling over het onderhouden van de 'Christ-dagh' uit de Dordtse Kerkorde werd hersteld en aanvaard. Tot op de dag van vandaag wordt soms de vraag gesteld of het kerstfeest wel kerkelijk gevierd moet worden, omdat dit in de Schrift nergens wordt voorgeschreven. Kortom, kerstfeest vieren op 25 december is niet zo vanzelfsprekend als het lijkt.

dr. Jan Smelik, RD

DE JARIGE 75+ IN DECEMBER en JANUARI

1 dec.	Mevr. J. Braspenning-Verbeek,
1 dec.	Dhr. H.J. de Gruijter,
6 dec.	Dhr. J.R. van den Tol,
8 dec.	Mevr. A.A. de Jong-v.d. Hoven,
18 dec.	Dhr. J.A. Koenen,
18 dec.	Mevr. A.G. v.d. Schans-Mandemakers,
23 dec.	Dhr. J.A. Schouten,
29 dec.	Mevr. J.C.H. Dekker-Hommel,
1 jan.	Dhr. J. Korpershoek,
1 jan.	Mevr. M.J. van Pelt-Varossieau,
4 jan.	Mevr. J.A. Mandemakers-de Koning,
5 jan.	Mevr. E. Rijksen-Feenstra,
5 jan.	Mevr. J.J. Schalken-Metzke,
21 jan.	Dhr. P.C. van Rijsbergen,
30 jan.	Dhr. H. Hoogendoorn,

*Namens de gemeente Hartelijk Gefeliciteerd!
Gezondheid, blijdschap, liefde en bovenal Gods
nabijheid toegewenst in dit nieuwe levensjaar.*

De bloemen zijn de afgelopen periode gegaan naar: Mevr. Bisschop-Teeuwissen,
Dhr. P. van Ferneij, Mevr. C. Timmermans,
Fam. Boersma, Fam. D. Mandemakers.

De bloemschikking

Ik was een zondag 20 november zeer verrast over de prachtige tafel in de kerk en de bloemschikking vond ik heel mooi. Vanaf deze plaats wil ik mijn complimenten overbrengen aan Corinne van Dongen voor haar werk en creativiteit. De mooie kaarsen maakten het af. Dank daarvoor.

Marjanne Dekkers

ADVENTSPROJECT 2022:

Levenslicht

De uitdrukking 'het levenslicht zien' betekent geboren worden. In de Bijbel zijn leven en licht sterk aan elkaar verbonden: als God leven op aarde maakt, begint Hij met licht. God zelf wordt ook vaak omschreven als licht, en in het evangelie van Johannes vertelt Jezus dat '*Hij het licht der wereld is*' (Joh. 8:12). Levenslicht is een wonder dat God aan mensen geeft. In dit project horen we over vrouwen die daarbij een belangrijke rol spelen.

Elke week is er iemand in de kerk die een vrouw uitbeeldt uit de Bijbel in de vorm van een levend standbeeld. De kinderen kunnen de vrouw vragen stellen om erachter te komen wie ze is en wat ze ons wil leren. In de kindernevendienst zullen we hier verder op in gaan. Leuk als je kind er elke week bij is want we gaan telkens verder werken aan iets bijzonder moois wat met Kerst kan schijnen!

Tweede advent, zondag 4 december 2022

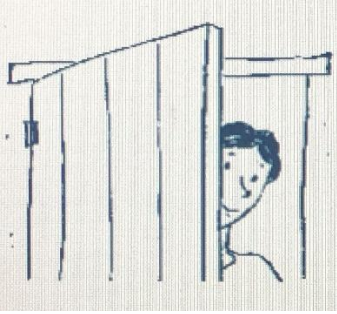
Thema:

Waar kom je vandaan?

In de adventstijd lezen we over de 'voormoeders' van Jezus. Vandaag gaat het over Ruth. Zij is een jonge vrouw uit het land Moab, die met haar schoonmoeder Naomi meegaat naar Bethlehem. Daar trouwt ze met Boaz. Ze krijgen een zoon die uiteindelijk de grootvader van koning David zal zijn.

Derde advent, zondag 11 december 2022

Thema:

Deze kant op!

Vandaag gaat het over Rachab, de vrouw uit Jericho die twee verspieters uit het volk Israël hielp ontsnappen. Toen Jericho verwoest werd, werden Rachab en haar familie gered en gingen ze bij het volk Israël wonen.

Vierde advent, zondag 18 december 2022

Thema:

Wie ben jij?

Vandaag gaat het over Tamar. Zij is de schoondochter van Juda, een van de broers van Jozef. Haar man sterft zonder dat zij kinderen heeft. Volgens de gebruiken van die tijd zouden de broers van haar man een kind bij haar moeten verwekken, maar dat gebeurt niet. Door zich voor te doen als prostituee krijgt ze alsnog een kind – van haar schoonvader Juda.

Eerste Kerstdag, zondag 25 december 2022

Thema:

Levenslicht!

Maria en Jozef zijn nog niet getrouwd, maar Maria verwacht wel een kind. Jozef maakt zich zorgen, maar een engel vertelt hem wat hij moet doen. In Bethlehem wordt Jezus geboren.

voor de kleintjes

DE WIJZE MANNEN

Intussen waren bij koning Herodes in zijn paleis in Jeruzalem enkele wijze mannen uit het Oosten gekomen. Ze vroegen: "Waar is dit kind, de toekomstige koning der Joden?" De Wijze mannen dachten dat een toekomstig koning wel in een paleis geboren zou zijn. "We hebben zijn ster in het Oosten gezien en wij willen hem eer bewijzen." Toen de vorst dit hoorde, was hij doodsbang dat dit kind hem op een dag van de troon zou stoten. Want profeten hadden gezegd dat er in de geboortestad van koning David, in Bethlehem, een groot koning ter wereld zou komen, de Messias. "Je kunt hem vinden in Bethlehem," zei Herodes en sluw voegde hij eraan toe: "Als jullie hem hebben gevonden, kom het mij dan vertellen, dan kan ik hem ook gaan eren." Zo vertrokken de wijze mannen. De ster wees hun de weg naar Bethlehem en leidde hen regelrecht naar de stal waar Jezus lag. Vol blijdschap gingen ze er binnen. Uit al hun kostbaarheden kozen ze voor het kind drie geschenken: goud, wierook en mirre. Maar ze gingen niet meer naar Herodes terug. In een droom zei God hun, dat ze langs een andere weg naar huis moesten gaan.

voor de jongeren

De kunst van een goed maal

Op de Sint-Josephsberg te Megen heeft sinds 1721 een gemeenschap van clarissen zich een thuis gevonden. Deze religieuze orde leeft volgens de spiritualiteit van Clara en Franciscus. Het jonge meisje Clara, dat net als Franciscus uit welgestelde familie komt, weet zich al heel jong aangetrokken tot een religieus leven. Wanneer zij Franciscus een keer hoort preken, besluit ze tegen de uitdrukkelijke wens van haar familie in als religieuze te gaan leven. Op haar geheel eigen manier vertolkt ze de principes van Franciscus en wordt ze zijn eerste vrouwelijke volgeling.

Kenmerkend voor de spiritualiteit van Franciscus en Clara zijn soberheid, de grote aandacht voor armoede en respect voor al het geschapene. In heel hun levenswijze is dan ook een diepe eerbied voor de aarde te ontdekken. Het is de diepe overtuiging van Franciscus dat een mens niets bezit, maar alles van de Schepper krijgt. Het is dan ook niet vanzelfsprekend dat de natuur de mens voedsel schenkt. Door roofbouw en uitbuiting kan de aarde verdorren en is ze niet in staat de mensheid te voeden. De aarde vraagt om verantwoord rentmeesterschap. Ook worden mens en dier beide met respect bejegend. Deze eerbied is ook terug te vinden in de manier van koken. De maaltijden in Megen worden dagelijks met veel liefde en zorg bereid. Over de principes achter de bereiding heeft de claris Chiara Bots een kookboek geschreven.

In 'Gezond leven, bezielde eten' vertelt deze op de Sint-Josephsberg woonachtige zuster dat ze de producten waarmee de maaltijden worden bereid, goed wil kennen. Pas dan is het mogelijk om zorgvuldig om te gaan met de aarde en wat erop leeft. "Vaak verwonder ik me over al die verschillende soorten groenten en kruiden, die zo maar uit die kleine, soms minuscule zaadjes groeien, ieder naar zijn soort", schrijft ze. Aandacht voor de natuur betekent ook dat je de gang van de seizoenen volgt. In de winter wordt er anders gekookt dan in de zomer. Niet de mens bepaalt de maaltijd, maar de natuur. Ook wordt er vanuit het oogpunt van milieu geleefd van de groenten die thuishoren in on-

ze grond. Het is pure verspilling om groenten uit een ander continent te eten. Zuster Bots prijst zich gelukkig met de eigen groente- en kruidentuin. Zo is het mogelijk om dicht bij de rijkdom van de natuur te zijn. Je voelt je dan snel één met de aarde. Wat er in de ochtend van het land wordt gehaald, ligt in de middag op het bord van de zusters en de gasten. Gezond eten is een weldaad voor de ziel.

Jeroen Jeroense

(Uit: 'God is hier en nu')

Uitnodiging kinderkerstfeest

Beste ouders en kinderen,

Op zaterdag **24 december** om **17.00u** willen we jullie heel graag zien in kerk 'De Brug' om samen het kinderkerstfeest te vieren.

We hebben als thema 'Waar kom jij vandaan?'

Waar ben je geboren? Blijf je daar je hele leven wonen? Is het belangrijk waar je vandaan komt? We gaan samen zingen, luisteren en kijken naar een verhaal.

Onze speciale gast op het kinderkerstfeest is Bennie, we gaan Bennie ook eens vragen waar hij vandaan komt. We willen nog veel meer van hem weten; Wat is zijn lievelingskleur? Wat vindt Bennie van het kerstfeest? Wat vindt Bennie het leukste spelletje om te spelen?

We gaan het allemaal horen.

Zijn jullie ook nieuwsgierig? Kom dan gezellig naar het kinderkerst-

feest!

Na het Kinderkerstfeest eten en drinken we samen nog wat en dan hopen we jullie weer te zien bij het Kerstfeest op zondag 25 december.

Groetjes,

Brenda Kerkdijk, namens de Jeugdraad

KERK-SCHOOL-GEZINSDIENST 6-11-2022

Dit keer was het thema voor deze dienst: 'Dank je wel'. Zichtbaar gemaakt door de vele werkjes van de kinderen van basisschool De Rank die de kerkzaal versierden; geknutselde slingers, ingekleurde stripverhalen, afbeeldingen van handen en gedichtjes.

In het gesprek van dominee Otto met de kinderen kwamen we te weten dat de kinderen 'dank je wel' zeggen voor onder andere dieren, mensen en de boze wolf. Wat de laatste betreft zullen mensen in Drenthe, Friesland en inmiddels ook Brabant daar heel anders over denken. Ook de vraag naar het ontbijt van de kinderen zorgde voor wat hilariteit: een boterham met niks, één met vruchtenhagel en zelfs een frikadellenbroodje.

Na Bennie kwam het onderwerp boodschappen aan de orde wat ook op de scholen behandeld was. In de kerkzaal stond een leeg kratje en de kinderen mochten in de ruimte naar boodschappen zoeken. Zo werd het kratje met 10 producten gevuld en werd er een oproep aan de gemeente gedaan om de komende twee zondagen lang houdbare producten mee te brengen voor de Voedselbank.

Thomas en Angelique lazen het verhaal voor van Elia die bij de weduwe toch brood te eten krijgt, waarna haar meel en olie niet meer opraken. Dominee Otto legt uit dat God heeft bedoeld dat we eerst iets aan een ander geven en dat er dan nog genoeg over blijft voor onszelf. Eigenlijk is alles wat we hebben een cadeau en wat zeg je als je een cadeau krijgt? ... dank je wel!

Toepasselijk wordt dan het lied afgespeeld 'Ik woon in een cadeau' uit de Liedjesbijbel. Een aanrader om daar eens vaker naar te kijken en te luisteren.

De tien kinderen in deze dienst hebben vast, net als ik, genoten van de dienst. Bedankt voor al het werk dat de leiding erin heeft gestoken.

Joke Jansen

Update Yvonne's enkelbreuk

Allereerst willen wij, namens Yvonne, u allen hartelijk danken voor de vele kaartjes die ze mocht ontvangen na haar vervelende val en als gevolg daarvan een hele nare enkelbreuk. Heel fijn om te weten, dat ze zoveel medeleven mocht ontvangen.

Na 5 weken gips, kwam het verlossende woord, dat een operatie niet nodig was. In deze weken van intensive rust, is de enkel op zijn plaats gebleven. Dat is een groot voordeel, maar door deze rust is er ook te weinig nieuw botgroei te zien. Daarom is er besloten om het gips nog 3 weken te laten zitten. Wel mag ze gaan steunen en lopen om zo de botgroei te bespoedigen. Na 3 weken wordt er weer gekeken en gaan ze als het nodig is over

op een enkelbrace.

We krijgen nu een beetje hoop, dat ze er weinig blijvend letsel aan over zal houden.

Als u dit leest, zullen ook de 3 extra weken gips bijna voorbij zijn en hopen we dat Yvonne weer vrolijk rondhuppelt.

Groetjes Johan , Louise en Yvonne van Elderen

Beste ouders,

In het rooster kunt u zien dat er op zondag **1 januari** geen kindernevendienst en oppas aanwezig is in de kerk. Dit is besproken met de leiding kindernevendienst, Jeugdtraad en de jeugdouderling. Er is die zondag geen leiding beschikbaar voor de kindernevendienst en we nemen aan dat er geen jonge kinderen aanwezig zullen zijn in de dienst op 1 januari.

De aanwezige oudere kinderen kunnen eventueel in de kerk blijven.

Leiding kindernevendienst en oppas

BIJEENKOMST CONTACTPERSONEN

Maandagavond 7 november 2022 wordt het gezellig druk in de hal van De Brug. Koffie, thee, minigebakje. Veel contactpersonen, diakenen, de pastorale ouderlingen en ds. Bert van der Linden zijn bijeen om met elkaar te spreken over het werk van contactpersonen en ouderlingen, over de ontmoetingen die we hebben met de mensen van de kerk.

Een veelgehoorde opmerking bij gesprekken met gemeenteleden is dat de kinderen niet meer naar de kerk gaan. Daar kunnen de ouders/ouderen heel verschillend op reageren. De jongeren die niet meer naar de kerk gaan hebben daar ook hun eigen redenen voor. Een van de opmerkingen van Bert is dat als je als ouder geen inhoudelijk geloof hebt, je ook niets kunt doorgeven. Voor zover geloof tenminste door te geven is... Maar hoe je kinderen ook met het geloof omgaan, het is belangrijk om dicht bij jezelf te blijven, zeker ook met de beleving van je geloof, een goede relatie met de kinderen te houden, met hen in gesprek te blijven en voor hen te bidden. We mogen geloven dat God mensen vasthoudt.

Er worden wat vragen getrokken uit de 'pastorale praatpot' die Bert van der Linden heeft meegenomen, en degene die de vraag trekt, mag die ook beantwoorden. Vragen als: '*Wat was je moeilijkste bezoek ooit?*' bijvoorbeeld. Uiteraard worden deze vragen beantwoord zonder de namen van betrokkenen te noemen. Bert doet een voorstel om, als aanvulling op de aandacht die ouderlingen en contactpersonen al geven aan huwelijksjubilea (25, 40, 50, 60 jaar, en misschien ook al bij 12,5 jaar) van gemeenteleden, ook zelf die bruidsparen te gaan bezoeken. Hij deed dat ook voordat hij met emeritaat ging, en er komen dikwijls mooie gesprekken als hij bijvoorbeeld vraagt naar de trouwbijbel. Een goed idee, vinden we.

Een fijne avond met mensen die meewerken aan de samenhang in onze gemeente. En, zo is het algemeen gevoel, je krijgt er ook veel voor terug als je dit bezoekwerk doet.

Willie Verhoef

Wat is er aan de hand??!!

Ik -Tolleke- zit regelmatig in kerk 'De Brug'. Maakt u ook wel eens vergelijkingen tussen dominees? Ik wel! Laatst nog, op 30 oktober om precies te zijn, dominee Jos van den Hout uit Raamsdonkveer preekte. Tolleke vergelijkt hem dan met zijn vader en met zijn broer. Mijn voorkeur laat ik even in het midden. Maar die Jos zou ons die zondag trakteren op een scherpe preek. Maar eerst masseerde hij ons met een aandoenlijk verhaal over zijn moeder. Sprang was de eerste predikantsplaats van zijn vader. Met de eerste kerkenraadsvergadering zat moeder Van den Hout alleen in

de pastorie. Er werd aangebeld door een Sprangs gemeentelid. Die vond het zielig dat de domineesvrouw alleen zat en wilde graag mevrouw gezelschap houden. Dat was nog eens omzien naar elkaar!

Maar dan verheft dominee Jos zijn stem en vraagt haast verbolgen wat er aan de hand is met ons land. Zo, dat is een binnenkomer, Tolleke gaat er eens recht voor zitten. Hij spreekt schande van de kindertoeslagaffaire. Dat kan toch niet gebeuren in zo'n rijk land als Nederland. Waar is de zorg voor elkaar? Wat is er aan de hand?

Wat te denken van het geheugenverlies van politici? Vijf jaar na de eerste aardbeving in Groningen zijn sommige politici zich pas bewust

wat dat wil zeggen: een aardbeving. Wat is er aan de hand met ons land? Waar zijn de belangrijkste kernwaarden gebleven?

Jos noemt er aan de hand van zijn Bijbelgedeelte twee:

Gij zult niet doden en Gij zult geen valse getuigenis spreken!

Die laatste vertaalt Tolleke even voor de duidelijkheid in gewone taal:

Gij zult niet liegen. Ja, maar wat kan je er aan doen als mensen die kernwaarden aan zijn of haar laars lappen? Tolleke kent dat machteloze gevoel, wat kan je er aandoen.

In de geest van dominee Jos van den Hout stelt Tolleke voor de Tien Geboden uit te breiden met een elfde gebod:

Gij zult niet onverschillig zijn!

Tot een zondag,
Tolleke Bijbelvast

Zin op School: bijna drie jaar pionieren; hoe verder?

In januari is Zin op School al drie jaar officieel aan het pionieren op de Juliana van Stolbergschool. Na een verlenging van het tweede projectjaar loopt ons derde projectjaar af op 1 juli 2023. Tijd om de balans op te maken. Wat begint te lukken, welk perspectief geeft dat voor het vervolg? We hebben met elkaar gekeken wie zich op dit moment betrokken voelen bij Zin op School. Dat hebben we als team gedaan, onder leiding van onze pionierbegeleider, ds. Marloes Meijer. En we zijn in gesprek gegaan met onze klankbordgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van de Protestantse Gemeenten in Waalwijk en Drunen en onze school. Wat voelen we ons gezegend met zoveel mooie Kliederklassen met gemiddeld ruim 50 kinderen en ouders. Daarin ontdekken we samen op creatieve manieren Bijbelverhalen, we vieren samen en we eten als afsluiting samen. We zien steeds nieuwe mensen aanhaken en gezinnen terugkomen. Ook voelen we ons gezegend met een groep Young Leaders, tieners die de basisschool ontgroeien of ontgroeid zijn en die nu actief meedenken met onze

Kliederklassen. Ze brengen ideeën in nadat we gezellig met elkaar gegeten hebben en over het Bijbelverhaal hebben gesproken. En anderen helpen dan weer in het Kliederklasteam mee om samen met ons als kernteam de

Kliederklas verder voor te bereiden. We organiseren dit najaar weer elke maand een Kliederklas. Over het zeemonster in de Bijbel, over David en Goliath, over geboortedagen in de Bijbel (Johannes de Doper) en in december over Kerst. We zijn dankbaar voor wat we mogen doen, kijken kritisch naar wat 'werkt' en vooral ook wat en wie de Geest op ons pad brengt. Doen we de dingen goed en doen we de goede dingen? Dat zijn belangrijke vragen om luisterend bezig te blijven. We zijn ook benieuwd wat onze nieuwe app aan betrokkenheid brengt. De app is via Google Play en de Apple Store te downloaden en is gratis. Ook voor geïnteresseerden is deze toegankelijk. Die plek binnen de app noemen

we het 'schoolplein'. Aparte groepen zoals de 'Kliederklas' zijn voor hen die daaraan deelnemen, zodat elke groep zijn eigen veilige omgeving heeft met wie ze tijdens de activiteiten tegenkomen.

De kerkenraden van de ondersteunende kerken zullen binnenkort betrokken worden bij onze toekomstplannen. Wilt u voor ons pionierswerk bidden? Mocht u op de hoogte willen blijven, download dan de app of geef u op voor de nieuwsbrief via www.zinopschool.nl. Dank u wel!

Namens Zin op School,

Sandra Gaakeer, Patricia Slosse en Otto Grevink

EEN WARME GEMEENTE

Zondag 9 oktober zwaaide Joke Jansen via de camera van de kerk naar Annet van Cappellen. Jos en ik kennen Annet al een flink aantal jaren. Zij woonde met Aad in Kaatsheuvel en bezochten trouw de wijkavonden. We hebben meegeleefd toen Annet Parkinson bleek te hebben, en later met Aad toen die ook ziek werd en een agressieve vorm van ALS bleek te hebben.

Aad is inmiddels overleden en Annet, vanwege de zorg die zij nodig heeft, is verhuisd naar een zorgcomplex in Andel waar zij een mooie kamer heeft en goed verzorgd wordt.

Zij kijkt en luistert altijd naar onze kerkdiensten en ziet zo ook nog wat bekende kerkleden, want zelf kan zij niet naar een kerk toegaan. Omdat ze haast nergens meer komt is haar wereldje heel klein geworden, en ontvangt ze graag bezoek.

Enkele leden van onze kerk uit Kaatsheuvel en Sprang-Capelle gaan haar bij toerbeurt bezoeken en als het mooi weer is een rondje wandelen met de rolstoel.

Annet praat heel zacht en is wat moeilijk te verstaan, wat het communiceren lastiger maakt. Maar we begrijpen dat ze het heel erg waardeert dat we haar bezoeken, en zo lang als het kan zullen we dat ook blijven doen.

Jos en Marjanne Dekkers geven de pen door aan Tineke Korpershoek.

Uitnodiging kerstviering senioren

U bent van harte welkom op:

vrijdag 16 december 2022

*van 14.00 uur tot ongeveer 16.00 uur
in kerk 'De Brug te Sprang-Capelle*

*Opgeven kan tot en met **10 december** bij:
Jenny Verhagen (06-44574139) of op de lijsten
die in de hal van de kerk liggen.*

U komt toch ook?

*(Mocht u niet op eigen gelegenheid kunnen komen,
dan kunt u dit ook doorgeven)*

DE KERSTMARKT

Op **vrijdag 9 december** van **16.00** uur tot **19.00** uur zal onze jaarlijkse kerstmarkt weer gehouden worden.

Kerstmarkt, de vertrouwde benaming, die dit jaar niet helemaal de lading dekt. Wij, als activiteitencommissie, nodigen u en jullie toch van harte uit om onze kerstmarkt met een bezoekje te veren .

U kunt uw bestellingen ophalen en ondertussen gezellig een kopje koffie drinken met wat lekkers erbij. Ook voor een hapje en een drankje bent u van harte welkom. Dit alles in een rustige en warme kerstsfeer met live muziek van shantykoor De Golfbrekers. Ook als u niets besteld heeft kunt u gewoon gezellig even binnenlopen en op deze manier de kerstmarkt ondersteunen. De opbrengsten van deze middag komen samen met de bestellingen ten goede aan de kerk en de Voedselbank.

Wij hopen jullie allemaal te mogen begroeten en ontmoeten op onze kerstmarkt.

De Activiteitencommissie.

KERSTNACHTDIENST

Op kerstavond **24 december** om **21.00** uur zal er in onze kerk een kerstnachtdienst gehouden worden met als thema; 'Komt Allen Tezamen'.

Muzikale medewerking wordt verleend door onze cantorij en de cantorij uit Waalwijk onder leiding van Corine Vreeken.

We zingen met elkaar de aloude kerstliederen afgewisseld door gebeden, een gedicht en een korte meditatie.

We nodigen iedereen van harte uit deze dienst bij te wonen.

Commissie Eredienst

Kerk-School-Gezinsdienst op 29 januari 2023

We gaan met de kinderen een dienst beleven rondom het thema 'vreemdelingen' in de Bijbel. Wanneer voel je je zelf een vreemdeling? Hoe ga je om met vreemdelingen? Ken jij ook een vreemdeling in je omgeving? Op de scholen gaan ze in de week vooraf aan de dienst aan de slag met dit thema. We gaan er met elkaar weer een mooie dienst van maken, zet het vast in de agenda!

Groetjes, ds. Otto, Petra en Brenda

Vanuit de boekenkast

Sinds we in september de boekenkast hebben geïntroduceerd in de hal bij de rechter kapstok, zien we tot onze blijdschap dat er veelvuldig gebruik van wordt gemaakt.

Het was eerst onze bedoeling dat mensen alleen boeken zouden meenemen. Maar het bleek al snel dat er ook volop geruild wordt. Dit is natuurlijk de beste manier om nieuw leesvoer in de kast te krij-

gen en zo het aanbod zo aantrekkelijk mogelijk te houden. Ik als fervent lezer maak er ook graag gebruik van en wil hier een boek uit de kast dat mij raakte bespreken.

Het is een boek van de christelijke schrijfster Lynn Austin met als titel: *'Laatste Vlucht'*.

Hoofdpersonen in het boek zijn Mike Dolan en Wilhelmina Brewster. Mike is een levensgenieter en geniet van zijn kinderen en kleinkinderen. Wanneer hij hoort dat hij ongeneeslijk ziek is wil hij zijn familie een moeilijk ziekbed besparen. Als de ziekte de overhand zal krijgen wil hij een eind aan zijn leven maken.

Wilhelmina doceert muziek aan de universiteit. Ze wijdt zich volledig aan haar werk. Als ze met pensioen wordt gestuurd stort haar wereld in. Verbitterd en eenzaam vraagt zij zich af of haar leven nog zin heeft.

Tussen Wilhelmina en Mike groeit een onverwachte vriendschap. Wilhelmina is geschokt als ze hoort wat Mike van plan is. Ze voelt zich verplicht hem op andere gedachten te brengen en haar geloof met hem te delen. Maar hij geeft haar geen kans. Integendeel hij confronteert haar met haar gebrek aan levenslust. Hij neemt haar op sleeptouw en laat haar zien wat leven is. Ze gaat vissen, vliegeren en ballonvaren. Dingen die ze nog nooit heeft gedaan. Ze gaat voorzichtig weer geloven in de toekomst. Maar Mike's gezondheid gaat snel achteruit. Kan ze hem nog bereiken voor het te laat is?

Prachtig en indrukwekkend boek, weer te vinden in de boekenkast met vele andere boeken. Kom, zie, lees en ruil.

Dieter Verbeek

Vier advent in de vesper

Vanaf zondag 27 november houden we weer 4 adventsvespers, die samen met de katholieke parochies van Waalwijk en Loon op Zand worden georganiseerd.

Het thema is: **'Zie mij aan'**.

In de coronatijd is duidelijk geworden dat er een tweedeling is ontstaan. Triest is dat soms zelfs binnen één gezin of een familie mensen van hetzelfde bloed niet meer met elkaar spreken, elkaar niet meer in de ogen kijken en vaak negatief over elkaar spreken.

Dat was voor de organisatoren van de vespers aanleiding het thema 'Zie mij aan' te kiezen. Want als je bereid bent elkaar in de ogen te zien, wil je ook naar elkaar luisteren en dat is hopelijk het begin van begrip.

Maar bij een thema voor advent hoort toch altijd het verwachten op de komst van de Messias? Zeker!

Daarom hebben we verschillende invalshoeken gekozen. Als we bereid zijn Jezus aan te zien, hem bij wijze van spreken in de ogen te kijken, dan willen we ook naar hem luisteren, hem serieus nemen.

Dan doen we wat hij van ons vraagt en hopen we ook op zijn komst.

Reserveer de tijden.

De bijeenkomsten zijn in kerk De Brug en worden gehouden om **17.00 uur** op zondag 4, 11 en 18 december.

Willemien van Bragt en Jan de Gruijter

*Een prachtig meisje uit groep zes,
Is 's zondags heel goed bij de les.
Toen dominee vroeg: "Wie durft geloven?"
Stak zij spontaan haar hand naar boven.
Tot de anderen die zij aarzelen zag,
Riep zij blijmoedig: "Heus het mag!"*

Piet van Rijsbergen

De preek: uitleg en verkondiging van het Woord

Een kerkdienst verloopt volgens een vaste orde: de liturgie. In deze serie komen de verschillende elementen aan bod. Marcel Barnard licht deze toe, drie gemeenten vertellen over hun praktijk. Deze keer: de preek.

Het Woord 'geschiedt', zeggen we. Dat betekent: het staat op uit de dode letter van de Schrift en wordt levend Woord in de gemeente, in de harten van de gelovigen. Dat 'geschieden' van het Woord bestaat uit twee momenten die elkaar voortdurend afwisselen in de eredienst: horen en antwoorden. Het Woord wordt gehoord - het wordt voorgelezen, uitgelegd en verkondigd. En de gemeente antwoordt - zij bidt, roept, prijst, zingt, doet wat haar is opgedragen ('doe dit om Mij te gedenken'). Al in de Bijbel lopen die twee momenten voortdurend door elkaar heen. God spreekt. Maar lof en klacht, vloek en zegen, gebed en dank, zingen en zuchten zijn méé overgeleverd als Bijbel. Gods Woord bestaat niet zonder het menselijk antwoord daarop. Woord dat 'geschiedt' is Woord dat wordt gehoord en beantwoord.

Als het Woord geschiedt komen God en mens in een relatie te staan waarin de zonden ontbonden en heil en leven geschonken worden, en waarin de gemeente een dankbaar loflied in de mond neemt. Dat gebeurt niet alleen in de preek maar in de hele eredienst. De prediking legt het allemaal nog eens uit en roept het luid en duidelijk voor iedereen uit. Ze doet dat heel concreet, met het oog op déze, hier en nu verzamelde gemeente, op deze wereld waarin wij vandaag staan.

De predikheer of -vrouw die geroepen is tot die taak gaat in de week voorafgaande aan de preek door een intensief creatief proces heen. Dat laten drie predikanten hier indrukwekkend zien.

"Preken geeft me energie"

Op maandag kies ik de Schriftlezing. Ik lees, bid, luister. Soms komen er meteen ideeën, soms later, als de tekst met me meegaat. De tweede helft van de week is voor verdieping. Ik blijf ontspannen lezen met het oog op de exegese: grondtekst, commentaren, homiletisch materiaal. Het helpt me als ik een preekstructuur 'zie'. In mijn hoofd én op kladpapiertjes ben ik dan een heel eind. Toch blijft het ook na 25 jaar predikantschap spannend om te gaan schrijven. Na de regel 'Gemeente van onze Here Jezus

Christus' is het scherm leeg. Er moet iets komen - verkondiging van het Woord van God! Een waagstuk, maar niet stressvol. Preken is mooi, geeft me energie.

Vanuit mijn studie (Apeldoorn, Kampen) kreeg ik een ideaalbeeld mee. Eerlijk luisteren naar de Bijbel (Versteeg). Ben je in het paradijs geweest (Velema)? Geen stoffige preken (Runia) maar de Bijbelse boodschap in de taal van nu. Collega's als Kees van Ekris (*Dialoog, dans en duel*) inspireren en houden me scherp. Ik ben niet snel tevreden en blijf tot zondagmorgen schaven. Heb ik de stem van de Here gehoord en hoort 'mijn' gemeente die ook? Verkondig ik Jezus Christus? Blijf ik bij de tekst? Is het evangelie, blijde boodschap - en niet mijn mening? Is het te veel of te vol? Schrijven is schrappen ...

Voor mijn gevoel is de preek af als ik rond 11 uur op zondagmorgen *Amen* zeg. Dat deel van de kerkdienst is voorbij, de liturgie gaat door. En ook het werk van de Heilige Geest.

Ds. Peter Zaadstra, Gereformeerde Kerk Kockengen

"Elke dag 1 of 2 uur mee bezig"

De bodem van elke preek is voor mij continue aandacht voor mijn eigen geestelijk leven en mijn bronnen van inspiratie. Dat betekent: geregeld hardlopen en fietsen (het hoofd leegmaken) en stille tijd houden. En ook: het nieuws volgen, literatuur lezen, naar de bioscoop en het museum gaan, goede televisieprogramma's kijken, vrienden spreken.

Om tot de preek van de week te komen, ben ik er elke dag 1 of 2 uur mee bezig. De bijbeltekst moet een tijdje met je meegaan.

Op dinsdag lees ik de tekst aandachtig, haal er een kernwoord uit en kies aan de hand daarvan liederen, en zet de liturgie in elkaar. Op woensdag bestudeer ik de tekst nader, zowel in de grondtekst als aan de hand van ten hoogste zeven boeken, tijdschriften, websites.

Op donderdag mediteer ik over de link van de tekst met mijn eigen verhaal, met de verhalen die ik hoor in het pastoraat en met het narratief van de tijd, tót dit mij helder is. Ik kies dan een vorm. Wordt het een verhalende preek, een beeldende preek of een preek als betoog? De vorm zorgt ervoor dat er ritme komt in de preek, dat het gaat lopen. Ik zet de grote lijn op papier.

Op vrijdag schrijf ik, uit het hart, liefst in één beweging, met in gedachten de man of vrouw die er zondag misschien voor het eerst is. Op zaterdag kijk ik met een frisse blik naar de preek. Heeft dit verhaal een kop en een staart? Schaven en snijden, 'kill your dar-lings'.

Op zondag, de derde schrijfdag, kan er bij het wakker worden nog een laatste inzicht komen. Een kostbaar moment!

De preek is pas echt af als hij gehouden is, binnen de context van de liturgie. Dan pas voel je of er Geest in komt en er iets gebeurt; of het verhaal van de Bijbel raakt aan de verhalen van de mensen en er beweging in brengt, verandering.

Ds. Margreet Klokke, Leidse Binnenstadsgemeente

"Wereld van de bijbeltekst en de onze komen samen"

De preekvoorbereiding begint voor mij met eerst goed lezen. Terug naar de oerteksten van de Schrift in hun eigen taal. Woordje voor woordje wegeven en vertalen. Even proberen alles wat ik al dacht of geloofde tussen haken te zetten en mij laten verrassen door wat de tekst mij wil zeggen. En dan hopen dat de tekst openspringt en iets gaat zeggen wat ik nog niet wist. Vervolgens er wat omheen lezen. Met de concordantie op mijn scherm. Waar refereert de tekst aan? Wat staat er tussen de regels? En dan op woensdag samen lezen met een groep uit de gemeente. Ik deel mijn verse vertaling uit en we gaan lezen. Ik ga niet eerst uitleggen wat ik allemaal gevonden heb maar vraag: wat valt jullie op in de tekst? Waar struikel je over? Wat zijn de vragen? Voor mij het heerlijkste uurtje van de week. Ik krijg nieuwe perspectieven aangereikt en hoor waarmee geworsteld wordt, waar de weerstanden zitten. Maar ook hoor ik wat ik nog niet las en ontdekte. En na dat uurtje moet het naar de zondag toe rijpen. Ik lees mijn kranten, ben in gesprek, hou twitter in de gaten, lees een roman. En gaandeweg komen die werelden van de bijbeltekst en de context waarin wij leven samen. In een korte 'quote' in een digitale nieuwsbrief op vrijdag kondig ik aan waar het over zal gaan. En vervolgens schrijf ik de preek *aus einem Guss*. Als ik op zondagochtend naar de kerk loop, bid ik dat ik maar niet al te veel de Stem voor de voeten zal lopen. En dat de Geest zal gaan waaien. Zonder dat wordt het niets.

Ds. Ad van Nieuwpoort, Duinzichtkerk Den Haag

Beste broeders en zusters,

Namens de Voedselbank wil ik iedereen die ons voedsel heeft geschonken hartelijk bedanken. Op dit moment is de nood nog hoger dan het al was. Veel alleenstaanden en gezinnen zitten op dit moment in grote zorgen. Door de stijgende prijzen wordt het voor velen een probleem om nog rond te komen.

Daarom zijn wij dankbaar dat kerk De Brug deze actie voor ons heeft gehouden.

Vriendelijke groet,
Marjon van Eersel

Vanuit de Diaconie/ZWOgroep

Kerstcampagne 'Geef licht'. Jezus als licht in de wereld.

Licht voor kwetsbare kinderen en jongeren.

27 november was de eerste adventscollecte bestemd voor onderwijs aan werkende kinderen in Colombia. Op **4 december** is de collecte voor het creëren van banen voor jongeren in Libanon/Jordanië/Irak. **11 december** gaat het over jongeren in de Nederlandse asielzoekerscentra. **18 december** is de collecte bestemd voor Edukans. Edukans wil kansen creëren voor kinderen en jongeren in ontwikkelingslanden. **Eerste Kerstdag** staat de collecte gepland voor 'Kinderen in de knel'. Men wil licht geven aan vluchtelingenkinderen, zoals de vluchtelingenkinderen in Griekenland die in het Griekse asielzoekerssysteem vast zijn komen te zitten.

Jenny Verhagen

Financiële update 3e kwartaal 2022

Vaste Vrijwillige Bijdrage

Door gemeenteleden is tot en met september € 34.158 VVB bijgedragen, dit bedrag is lager dan de periode januari tot en met september 2021 (€ 35.571). Tot en met juni 2022 hadden we een iets hoger bedrag binnengehaald dan tot en met juni 2021. Dit betekent dat de VVB in het 3e kwartaal 2022 wat achter is gebleven. We hopen in het 4e kwartaal weer op uw financiële steun te

kunnen rekenen, zodat we ook in de toekomst samen kerk kunnen zijn!

Overige bijzonderheden in de financiën:

Ook onze kerk heeft te maken met stijgende energiekosten. Het maandbedrag is vergeleken met het begin van het jaar met € 250 gestegen en er is een nieuwe stijging aangekondigd. Dit drukt enorm op de begroting. De overige kosten zijn in lijn met voorgaande jaren en/of de begroting en behoeven geen verdere toelichting.

Momenteel zijn we druk bezig met het opstellen van de meerjarenbegroting, welke nodig is voor het beroepen van een nieuwe predikant. Bij het schrijven van dit bericht is deze aan de kerkenraad aangeboden.

Begin volgend jaar zullen de jaarcijfers 2022 worden opgesteld en gecontroleerd worden door de kascontrolecommissie. Zoals gebruikelijk worden deze in het groene boekje aan u gepresenteerd en op de gemeenteavond toegelicht.

Hartelijke groet, Erwin Korver, boekhouder

Hoop is niet het berekenen van de toekomst, maar een kracht die de wereld verandert.

Met deze gedachte wil de redactie van Kontakt samen met de gemeente het nieuwe jaar ingaan. Fijne feestdagen en een voorspoedig 2023 gewenst!

Gedigitaliseerd archief van de kerk

Het Streekarchief Langstraat Heusen Altena (SALHA) heeft een persbericht uitgebracht dat hier voor een groot deel gedeeld wordt.

Archief van de Gereformeerde Kerk Sprang-Capelle gedigitaliseerd
Sinds kort zijn voor iedereen de beeldbestanden beschikbaar van alle openbare archiefstukken uit het archief van de Gereformeerde

Kerk van Sprang-Capelle en omgeving en diens rechtsvoorgangers.

Jan Korpershoek, die het archief ook inventariseerde in samenwerking met het Streekarchief, heeft alle archiefstukken zorgvuldig gefotografeerd. Vervolgens kreeg het Streekarchief van het bestuur van de kerk toestemming om de foto's van openbare stukken op de website te plaatsen.

Hiervoor werd een aparte overeenkomst opgemaakt waarin vastgelegd is dat het archief digitaal beschikbaar gemaakt mag worden en waarin een opsomming gemaakt is van de stukken die nog niet openbaar zijn en voor welke termijn. Zo zijn alle stukken jonger dan 50 jaar niet openbaar en stukken waarin voornamelijk persoonsgegevens opgenomen zijn, zoals doopboeken of ledenregisters, zijn pas na 100 jaar in te zien. De oudste en vaak mooie en interessante stukken kunnen vanaf nu thuis vanuit de luie stoel bekeken worden.

De beeldbestanden zijn als bijlage bij de archiefinventaris te vinden.

Door op het paperclip icoontje te klikken worden de foto's zichtbaar.

[Volgt een link]

[In plaats van de link: Ga naar de home-pagina van het streekarchief (SALHA), klik op Archieven en vul daar de zoekopdracht 1178 in. Ons archief staat dan bovenaan. Klik en je kunt verder klikkend in Beschrijving van de series en archiefbestanddelen ons archief doorzoeken.]

Namens het Streekarchief,
Jan Korpershoek